

Covid-19 Korkusu ve Sporda Yabancılaşma: Hokey Sporcuları Üzerine Bir

Araştırma

Arif ÖZSARI^{1*} ID, M. Çağrı ÇETİN² ID

¹Gençlik ve Spor Bakanlığı, Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Osmaniye.

²Mersin Üniversitesi, Spor Bilimler Fakültesi, Mersin.

Araştırma Makalesi / Research Article

Gönderi Tarihi (Received): 23/03/2022

Kabul Tarihi (Accepted): 04/06/2022

Online Yayın Tarihi (Published): 30/06/2022

Öz

Tüm dünyayı aynı zaman diliminde etkileyen Covid-19 salgını, spor katılımcılarının algı ve davranış kalıplarını da derinden etkilemiştir. İnsanlar salgınla birlikte büyük bir endişe ve korkuya kapılmışlardır. Bu durum insanların birbirlerine ve çevrelerine yabancılaşmalarına neden olmuştur. Bu çalışmada Covid-19 korkusu ile sporda yabancılaşma ilişkisinin araştırılması amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini Türkiye Hokey Federasyonunun yıllık faaliyet programında bulunan U15 Kadınlar-Erkekler Demokrasi ve Milli Birlik Türkiye Hokey Şampiyonasına katılan hokey sporcuları oluşturmaktadır. Örneklem grubu ise bu sporcular içerisinde araştırmaya tamamen gönüllülük esasına göre katılmayı kabul eden 68 kadın, 97 erkek olmak üzere toplamda 165 hokey sporcusu oluşturmaktadır. Hokey sporcularının Covid-19 korkusu ve sporda yabancılaşma düzeylerini belirlemek amacıyla betimleyici istatistik yapılmıştır. Verilerin homojenliği kontrol edilmiş, ikili karşılaştırmalarda t testi, çoklu karşılaştırmalarda One-Way Anova, farklılığın kaynağının belirlenmesinde ise Tukey testleri kullanılmıştır. İlişkisel model kapsamında ise korelasyon yöntemine başvurulmuştur. Araştırma sonucunda ulaşılan bulguları ifade edecek olursak; Covid-19 korkusu ile sporda yabancılaşmada yaş ve sporculuk tecrübesi değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar bulunmadığı, hokeycilerin cinsiyet değişkeninde Covid-19 korkusu seviyelerinde anlamlı değişimler bulunduğu, sporcuların her iki ölçekte orta seviye yakın ortalama bir puana sahip oldukları bulgulanmıştır. Sonuç olarak; bu araştırma özelinde Covid-19 korkusu ile sporda yabancılaşma arasında herhangi bir ilişki bulunmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19 Korkusu, Hokey Sporcuları, Sporda Yabancılaşma

Fear of Covid-19 and Alienation in Sports: A Study on Hockey Athletes

Abstract

The Covid-19 pandemic, which affected the whole world in the same time period, also deeply affected the perception and behavior patterns of sports participants. People have been subjected to great anxiety and fear with the epidemic. This situation has caused people to become alienated from each other and their surroundings. In this study, it was aimed to investigate the relationship between fear of Covid-19 and alienation in sports. The universe of the research consists of hockey athletes participating in the U15 Women-Men Democracy and National Union Turkey Hockey Championship, which is in the annual activity program of the Turkish Hockey. The sample group consists of a total of 165 hockey athletes, including 68 women and 97 men, who have agreed to participate in the study entirely on a voluntary basis from among these athletes. Descriptive statistics were conducted to determine the level of fear of Covid-19 and alienation of hockey athletes in sports. The homogeneity of the data was checked, the Independent Samples t test was used for binary comparisons, One-Way Anova was used for multiple comparisons, and the Tukey tests were used to determine the source of the difference. In the context of the relational model, the correlation method was applied. We express the findings reached as a result of the research.; It was found that there were no significant differences between the fear of Covid-19 and alienation in sports according to age and sports experience variables, there were significant changes in the level of fear of Covid-19 in the gender variable of hockey players and athletes had an average score near the intermediate level on both scales. As a result, it has been determined that there is no correlation between fear of Covid-19 and alienation in sports in this research.

Keywords: Alienation in Sports, Fear of Covid-19, Hockey Players

* Sorumlu Yazar: Arif ÖZSARI, E-posta: arifozsari@hotmail.com

GİRİŞ

Covid-19, kişiden kişiye yayılabilen bir solunum yolu hastalığıdır (DiFiori, Green ve Meeuwisse, 2021). Coronavirüs salgınının ilk vakalarının ortaya çıkmasından bu yana, dünya çapında çeşitli düzeylerde önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Birçok ülkede toplu fiziksel aktiviteler yasaklanmış ve hükümetler tarafından çeşitli önlemler dayatılmıştır (Antunes ve Frontini, 2021; Güzel, Yıldız, Esentaş ve Zerengök, 2020). Covid-19 salgınının toplum üzerinde benzeri görülmemiş bir etkisi olmuş (Grix, Brannagan, Grimes ve Neville, 2021) ve salgın sadece enfeksiyondan ölüm riskini değil aynı zamanda dayanılmaz psikolojik baskıyı da beraberinde getirmiştir (Cao, Fang, Hou, Han, Xu, Dong ve Zheng, 2020).

Tüm dünyayı etkisi altına alan yeni tip koronavirüs (Covid-19) salgını spor dünyasını da derinden etkilemiştir. Dinamik bir yapıya sahip olan spor kavramı, hayati derecede önemli tehditler nedeniyle sosyal bağlarından koparılarak tüm üniteleriyle birlikte dört duvar arasına sığdırılmaya çalışılmıştır. Ancak gelinen durum, özünde dinamizm bulunan ve hareketli yapısı nedeniyle kitleleri peşinden sürükleyen spor için oldukça düşündürücü bir tablo ortaya çıkmasına yol açmıştır (Esentaş, Yıldız, Zerengök ve Güzel-Gürbüz, 2021; Türkmen ve Özsarı, 2020). Kısaca spor camiası, özellikle Covid-19 krizinden daha önce görülmemiş bir şekilde etkilenmiştir (Ratten, 2020).

Covid-19'un ortaya çıkışı ve sonuçları, dünya çapında kişiler arasında endişe ve korkuya yol açmıştır (Ahorsu ve ark., 2020). Covid-19'un bedensel düzeyde oluşturduğu yıkımın yanında, kişilerde yol açtığı stres ve oluşturduğu travmatik deneyimlerin (Ladikli ve ark., 2020) yanı sıra spor katılımcılarının özelliklerine bağlı olarak farklı algılara sahip olmalarına ve sürekli katılım biçimlerini değiştirmelerine neden olmuştur (Choi ve Bum, 2020).

Mevcut pandemi ile ilişkili gelişmeler spor otoritelerine spor performansı, fiziksel aktivite ve sağlıkla ilgili birçok zorlukla beraber fırsat da sunmuştur (Schinke ve ark., 2020). Örneğin çeşitli platformlar ve sosyal medya, evde bile fiziksel aktivite yapmanın önemini pekiştirmiştir. Bu durum vatandaşların beden ve ruh sağlığının önemi konusunda hükümetlerin büyük hassasiyetini ortaya çıkarmıştır (Antunes ve Frontini, 2021). Aynı zamanda Covid-19 pandemisi sağlıklı bir yaşam tarzının bir parçası olarak egzersizi teşvik etmek için iyi bir ivme oluşturmuştur (Sitohang ve Ghani, 2021). Ya da karantina sonrasında egzersiz düşüncesini sunmak, sporu ve fiziksel aktiviteyi teşvik etmek sorumluluk sahibi bireylerin zihnine daha sıkı bir şekilde yerleşmiştir (Fitzgerald, Stride ve Drury, 2020).

Günümüzde bireyler Covid-19 salgın sürecinde gündelik hayatlarında yabancılaşmayı yoğun olarak yaşamaktadır. Pandemi sürecinin beraberinde getirdiği negatif durumlar, insanoğlunun psikolojik açıdan pek çok şeyi de kaybetmesine neden olmuş ve insanlar anlamsız bir hayatı yaşayan bireylere dönüşmüştür. Bu sebepten ötürü kişi, çevresindekilere hatta kendisine bile yabancılaşmıştır (Okur, 2021). Yabancılaşma kavramı, bireysel ve toplumsal yaşamda öne çıkan kavramlardan biridir (Dilixiati, 2017). Yabancılaşma kavramı, kişilerin kendi hayatlarında kontrollerini kaybetmeleri, dünyadaki nesnelere, insanlardan, düşüncelerden ve kendi öz benliğinden ayrılma, pasif hale gelmek olarak ifade edilebilir (Deryahanoğlu, 2019). Yabancılaşma, günümüzde insanlığın önemli bir sorunudur. Genel

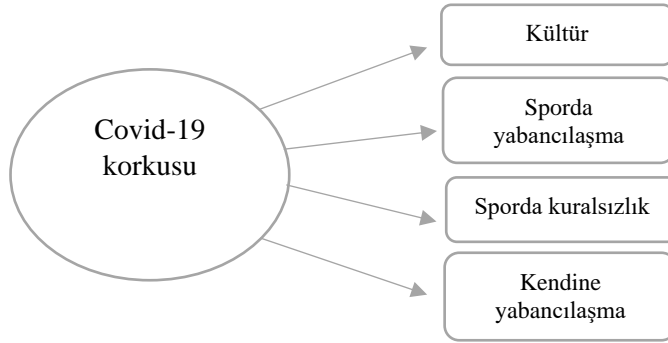
olarak ayrılma, uzaklaşma, kopma vb. ifadelerle ortaya konan bu kavram, bir toplumsal yaşama alanı olan spora da yayılmakta ve birçok olumsuzluğun ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Sporcu kendine, rakibine, antrenörüne/yöneticisine ve spora yabancılaşabilmektedir (Filiz, 2013). Psikoloji, sosyoloji ve sosyal psikoloji bilimlerinin ele aldığı yabancılaşma, bireyin yaşam standartlarını etkileyen bir olgudur, dolayısıyla sporcunun spor hayatında etkisi de göz ardı edilmemelidir (Deryahanoğlu, 2019).

Covid-19'un sporcularda endişe ve korku oluşturabileceği düşünülürse, pandemi süresinde farklı spor branşlarındaki sporcuların Covid-19'a yakalanma kaygısı taşıyabileceği ve bu durumdan dolayı performanslarında düşüş olabileceği de düşünülebilir (Aslan, Cicioğlu ve Tekkurşun-Demir, 2021). Covid-19 sürecinde insanların kendilerine ve birbirlerine yabancılaştıkları, bu yabancılaşma sürecinin günlük ve yaşamsal bir çok pratiği derinden etkilediği hep birlikte tecrübe edilmiş ve edilmeye devam etmektedir. Yaşanan bu süreçte Covid-19 korkusunun sporda yabancılaşma üzerinde etkisinin olup olmağı hokey sporcuları örneklemini dahilinde araştırılmaya çalışılmıştır. Araştırma sonuçlarının ilgili alana yapacağı katkılar nedeniyle önem arz ettiği düşünülmektedir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Yürütülen bu araştırmada genel tarama modellerinden ilişkiyel tarama modeline yer verilmiştir. Aşağıdaki şekil 1'de araştırmanın kavramsal modeli (Covid-19 korkusu-sporda yabancılaşma) sunulmuştur.

Şekil 1. Araştırmanın kavramsal modeli

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini Türkiye Hokey Federasyonunun 2021 yılı yıllık faaliyet programında bulunan U15 Kadınlar-Erkekler Demokrasi ve Milli Birlik Türkiye Hokey Şampiyonasına katılan sporcular oluştururken, örneklem grubu ise bu sporcular içerisinde araştırmaya tamamen gönüllülük esasına göre katılmayı kabul eden 68 kadın, 97 erkek olmak üzere toplamda 165 hokey sporcusu oluşturmaktadır.

Araştırma Etiği

Araştırma için Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Fen Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan 2021/4/09 karar sayısı ile etik kurul onayı alınmıştır.

Veri Toplama Araçları

Koronavirüs (Covid-19) Korkusu Ölçeği: Ahorsu ve ark., (2020) tarafından geliştirilmiş, Türkçe uyarlaması Bakioğlu, Korkmaz ve Ercan (2020) tarafından yapılmıştır. Ölçek 5'li likert tipinde olup, tek boyut ve 7 maddeden oluşmaktadır. Bu araştırma özelinde ölçeğin Cronbach Alpha değeri .73 olarak hesaplanmıştır.

Sporda Yabancılaşma Ölçeği: Deryahanoğlu (2019) tarafından geliştirilen ölçek 5'li likert tipinde olup, 4 alt boyut (kendine yabancılaşma, sporda yabancılaşma, kültür, sporda kuralsızlık) ve 28 maddeden oluşmaktadır. Ölçeği Cronbach Alfa (α) değerleri; kendine yabancılaşma: .67, sporda yabancılaşma: .70, kültür: .63, sporda kuralsızlık: .74, ölçek geneli: .67 olarak bulgulanmıştır. Araştırma ölçeklerinin güvenilirlik katsayılarının hesaplanmasında Cronbach Alfa (α) değerleri kullanılmıştır. Cronbach Alfa değerleri $0,00 \leq \alpha < 0,40$ arasında ölçeğin güvenilir olmadığı; $0,40 \leq \alpha < 0,60$ düşük güvenilirlikte olduğu; $0,60 \leq \alpha < 0,80$ oldukça güvenilir olduğunu ve $0,80 \leq \alpha < 1,00$ arasında ise ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğu söylenebilir (Kalaycı, 2018). Araştırma ölçeklerinin güvenilir olduğu söylenebilir.

Verilerin Analizi

Sporcuların, Covid 19 korkusu ve sporda yabancılaşma düzeylerini belirlemek amacıyla betimleyici istatistik yapılmıştır. Kayıp değerler (missing values) incelenerek, uç değerler (outliers) kontrol edilmiştir. Basıklık ve çarpıklık değerlerine bakılarak parametrik testlerin uygulanmasına karar verilmiştir. Verilerin homojenliği kontrol edilmiş, ikili karşılaştırmalarda Independent-Samples T testi, çoklu karşılaştırmalarda One-Way Anova, farklılığın kaynağının belirlenmesinde ise Tukey testleri kullanılmıştır. İlişkisel model kapsamında ise korelasyon yöntemine başvurulmuştur.

BULGULAR

Tablo 1. Araştırma ölçekleri çarpıklık ve basıklık değerleri

Ölçekler	Alt Boyutlar	Çarpıklık	Basıklık
Sporda yabancılaşma	Kültür	,943	,357
	Sporda yabancılaşma	,114	-,684
	Sporda kuralsızlık	,230	-,518
	Kendine yabancılaşma	,216	-,623
Covid-19 korkusu	Covid-19 korkusu	,296	,376

Tabachnick ve Fidell'e (2015) göre normal dağılımın iki unsuru çarpıklık ve basıklık değerleridir. Tabachnick ve Fidell çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1,5 ve +1,5 değerleri arasında bulunduğu durumlarda dağılımın normal dağılım olarak gerçekleştiğini kabul etmektedirler (Erbay ve Beydoğan, 2017). Tablo 1' de görüleceği üzere çarpıklık ve basıklık

değerleri (+1 ile -1) uygun görülen aralıkta dağılmaktadır. Bu durum normal dağılım varsayımının doğrulandığını göstermektedir.

Tablo 2. Araştırma ölçekleri betimleyici istatistik sonuçları

Ölçek	Alt Boyutlar	Min.	Max.	Ort.	Std Sp.
Sporda yabancılaşma	Kültür	1,25	3,25	1,88	,432
	Sporda yabancılaşma	1,56	3,78	2,60	,521
	Sporda kuralsızlık	1,50	4,50	2,79	,713
	Kendine yabancılaşma	1,78	4,33	2,87	,579
	Sporda Yabancılaşma genel	1,82	3,43	2,63	,317
Covid-19 korkusu	Covid-19 korkusu	1,50	4,83	2,94	,699

Araştırma ölçekleri tanımlayıcı istatistik sonuçları yukarıdaki tablo 2’de görülmektedir. Sporda yabancılaşma ölçeği kültür alt boyutu ortalama değeri ($1,88 \pm ,432$), sporda yabancılaşma alt boyutu ortalama değeri ($2,60 \pm ,521$), sporda kuralsızlık alt boyutu ortalama değeri ($2,79 \pm ,713$), kendine yabancılaşma alt boyutu ortalama değeri ($2,87 \pm ,579$) ve sporda yabancılaşma ölçeği genel ortalama değeri ($2,63 \pm ,317$) olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlara göre sporcuların sporda yabancılaşma ölçeğinden orta seviyeye yakın ortalama bir puana sahip oldukları anlaşılabilir. Covid-19 korkusu ölçeği genel ortalama değeri ($2,94 \pm ,699$) olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlara göre sporcuların Covid-19 korkusu ölçeğinden orta seviyeye yakın bir puana sahip oldukları anlaşılabilir.

Tablo 3. Covid-19 korkusu ve sporda yabancılaşma cinsiyet değişkeni t testi

	Cinsiyet	N	Ort.	Std. Sp	t	p
Kültür	Kadın	68	1,81	,402	-1,640	,103
	Erkek	97	1,92	,449		
Sporda yabancılaşma	Kadın	68	2,62	,496	,537	,592
	Erkek	97	2,58	,539		
Sporda kuralsızlık	Kadın	68	2,76	,743	-,516	,607
	Erkek	97	2,82	,694		
Kendine yabancılaşma	Kadın	68	2,81	,550	-1,190	,236
	Erkek	97	2,92	,598		
Sporda yabancılaşma genel	Kadın	68	2,60	,271	-,980	,328
	Erkek	97	2,65	,346		
Covid-19 korkusu	Kadın	68	2,79	,553	-2,305	,016*
	Erkek	97	3,04	,771		

Sporda yabancılaşma ve Covid-19 korkusu ölçekleri cinsiyet değişkeni t testi sonuçları tablo 3’te görülmektedir. Hokey sporcuları sporda yabancılaşma düzeyleri cinsiyet değişkeninde anlamlı farklılıklara sahip değildirler ($p>0,05$). Ancak araştırma ölçeği Covid-19 korkusu boyutunda anlamlı farklılıklar bulunduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). İlgili bulgulara göre erkek hokeycilerin Covid 19 korkusu ortalama değerleri kadın hokeycilere göre anlamlı bir şekilde daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 4. Covid-19 korkusu ve sporda yabancılaşma yaş değişkeni Anova Analizi

	Yaş grubu	N	Ort.	Std. Sp	f	p
Kültür	12,00	60	1,83	,403	1,273	,285
	13,00	35	2,00	,475		
	14,00	36	1,86	,365		
	15,00	34	1,85	,492		
Sporda yabancılaşma	12,00	60	2,57	,534	,495	,686
	13,00	35	2,64	,525		
	14,00	36	2,53	,469		
	15,00	34	2,66	,555		
Sporda kuralsızlık	12,00	60	2,84	,642	,775	,510
	13,00	35	2,70	,784		
	14,00	36	2,90	,708		
	15,00	34	2,69	,765		
Kendine yabancılaşma	12,00	60	2,90	,618	1,405	,243
	13,00	35	3,01	,575		
	14,00	36	2,74	,600		
	15,00	34	2,83	,470		
Sporda yabancılaşma genel	12,00	60	2,63	,337	,633	,595
	13,00	35	2,68	,298		
	14,00	36	2,58	,295		
	15,00	34	2,61	,327		
Covid-19 korkusu	12,00	60	2,89	,721	,406	,749
	13,00	35	2,90	,679		
	14,00	36	3,05	,741		
	15,00	34	2,95	,647		

Sporda yabancılaşma ve Covid-19 korkusu ölçekleri yaş değişkeni Anova analizi sonuçları tablo 4'te görülmektedir. Hokey sporcularının sporda yabancılaşma ve Covid 19 korkusu yaş değişkeninde anlamlı farklılıklara sahip olmadıkları tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Tablo 5. Covid-19 korkusu ve sporda yabancılaşma sporculuk tecrübesi değişkeni Anova Analizi

	Sporculuk tecrübesi	N	Ort.	Std. Sp	f	p
Kültür	1-3 yıl	69	1,82	,377	2,832	,062
	4-6 yıl	54	1,99	,474		
	7 yıl ve üzeri	42	1,82	,442		
Sporda yabancılaşma	1-3 yıl	69	2,53	,519	1,204	,303
	4-6 yıl	54	2,68	,538		
	7 yıl ve üzeri	42	2,60	,498		
Sporda kuralsızlık	1-3 yıl	69	2,92	,658	2,201	,114
	4-6 yıl	54	2,65	,693		
	7 yıl ve üzeri	42	2,77	,798		
Kendine yabancılaşma	1-3 yıl	69	2,83	,546	1,571	,211
	4-6 yıl	54	2,99	,617		
	7 yıl ve üzeri	42	2,80	,574		
Sporda yabancılaşma genel	1-3 yıl	69	2,61	,281	,964	,384
	4-6 yıl	54	2,67	,341		
	7 yıl ve üzeri	42	2,59	,340		
Covid-19 korkusu	1-3 yıl	69	2,93	,700	,167	,847
	4-6 yıl	54	2,98	,748		
	7 yıl ve üzeri	42	2,90	,642		

Sporda yabancılaşma ve Covid-19 korkusu ölçekleri sporculuk tecrübesi değişkeni Anova analizi sonuçları tablo 5’te görülmektedir. Hokey sporcularının sporda yabancılaşma ve Covid-19 korkusu sporculuk tecrübesi değişkeninde anlamlı farklılıklara sahip olmadıkları tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Tablo 6. Covid-19 korkusu ve sporda yabancılaşma ölçekleri korelasyon analizi

		1	2	3	4	5
1-Kültür		-				
2-Sporda yabancılaşma	r	,128	-			
	p	,102				
3-Sporda kuralsızlık	r	-,135	-,037	-		
	p	,084	,637			
4-Kendine yabancılaşma	r	,102	,157*	,008	-	
	p	,191	,044	,919		
5-Covid-19 korkusu	r	-,055	-,076	-,074	-,048	-
	p	,486	,334	,344	,537	

Tablo 6’da görüleceği üzere Covid-19 korkusu ve sporda yabancılaşma ölçekleri korelasyon analizi sonuçlarına göre her iki ölçek arasında herhangi bir ilişki tespit edilmemiştir. İlgili sonuçlara göre bu araştırma özelinde Covid 19 korkusunun, sporda yabancılaşma üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığı da söylenebilir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Türkiye hokey şampiyonasına katılan sporcuların katılımlarıyla gerçekleştirilen bu çalışmada Covid-19 korkusu ve sporda yabancılaşma kavramlarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. İlgili yerli ve yabancı alan yazında sporda yabancılaşma konusundaki araştırmaların oldukça sınırlı olduğu tespit edilmiştir. Özellikle Covid-19 korkusu ve sporda yabancılaşma kavramlarının birlikte ele alındığı hiçbir araştırmaya ulaşılamamıştır. Bu nedenle araştırmanın tartışma bölümü diğer bilim alanlarında yapılan araştırma sonuçlarıyla birlikte tartışılmaya çalışılmıştır.

Araştırmada sporda yabancılaşma cinsiyet değişkeni t testi sonuçlarına göre hokey sporcularının sporda yabancılaşma cinsiyet değişkeninde anlamlı farklılıklara sahip olmadıkları tespit edilmiştir (Tablo 3). Kırhı’nın (2013) araştırmasında katılımcıların yabancılaşma düzeyleri cinsiyete göre anlamlı değişimler göstermemektedir. Altınışık (2019) gençlik ve spor il müdürlüğü çalışanlarının katılımlarıyla gerçekleştirmiş oldukları araştırmalarında çalışanların yabancılaşma konusunda cinsiyet değişkeninde anlamlı farklılıklara sahip olduklarını ifade etmektedir. Deryahanoğlu (2019) tarafından yapılan çalışmada Türkiye olimpiyat hazırlık merkezi sporcularının ve Türkiye olimpiyat hazırlık merkezi sporcusu olmayan sporcuların sporda yabancılaşma ölçeğine ve alt boyutlarına ait algılarında cinsiyete göre anlamlı değişimler bulunduğu belirlenmiştir. Araştırma ölçeği Covid-19 korkusu boyutunda anlamlı farklılıklar bulunduğu tespit edilmiştir. İlgili bulgulara göre erkek hokeycilerin Covid-19 korkusu ortalama değerleri, kadın hokeycilere göre anlamlı bir şekilde daha yüksek bulunmuştur (Tablo 3). Wilczynska, ve ark., (2020) Çin ve Polonya

ülkelerinde yaşayan bireylerin katılımlarıyla gerçekleştirmiş oldukları araştırmalarında Covid-19 kaygı düzeyinin fiziksel aktivite için seçilen düşünce motiflerini etkileyerek değiştirdiğini ve farklı düşünce motifi değişikliklerinin kadınları ve erkekleri ve aynı zamanda farklı yaşlardaki insanları karakterize ettiğinin bir göstergesi olduğunu ifade etmektedirler. Türktemiz, Bayraktar, Çobanoğlu ve Nalbant (2020) spor salonlarında egzersiz yapan sporcuların katılımlarıyla yürütmüş oldukları çalışmalarında, cinsiyet değişkeni yeni tip korona virüse yakalanma kaygıları arasında anlamlı farklılıklar bulgulamışlar ve kadın sporcuların virüse yakalanma kaygı düzeylerinin daha yüksek olduğunu saptamışlardır. Paksoy (2020) Covid-19 döneminde cinsiyete göre bireylerin korkularında anlamlı bir farklılık olduğu, erkek katılımcıların korku düzeylerinin, kadın katılımcılara göre daha yüksek olduğunu bildirmiştir. Tural ve Efe (2020) araştırmalarında kadınların anlamlı bir şekilde, erkeklere oranla daha yüksek Covid-19 korku düzeyine sahip olduklarını ifade etmişlerdir. Bitan ve ark., (2020) yapmış oldukları çalışmada, Covid-19 korkusu seviyesinin kadın katılımcılarda, erkek katılımcılara oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Benzer bir bulguya Cao ve ark., (2020); Gökmen, Toprak ve Sami (2021) ile Kaçoğlu, Çobanoğlu ve Şahin (2021) ulaşmışlardır. Alan yazındaki ilgili çalışmalarda görüleceği üzere Covid-19 korkusunun hem kadınların hem de erkeklerin üzerinde etkili olduğu söylenebilir.

Araştırma kapsamında hokey sporcularının sporda yabancılaşma yaş değişkeninde anlamlı farklılıklara sahip olmadıkları tespit edilmiştir (Tablo 4). Yetiş'in (2013) ilgili araştırmasında katılımcıların yabancılaşma düzeyleri yaş gruplarına göre anlamlı değişimler göstermemektedir. Benzer bir bulguya Dilixiati'nin (2017) çalışmasında da ulaşılmıştır. İnfaz koruma memurlarının sporda yabancılaşma düzeylerinin incelendiği araştırmada ise yaş gruplarına göre anlamlı değişimler tespit edilmiştir (Gacar, Nacar ve Tutar, 2020). Türkiye olimpiyat hazırlık merkezinde eğitim gören sporcuların sporda yabancılaşma düzeylerinin yaş gruplarına göre anlamlı farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir (Deryahanoğlu, 2019). Araştırma kapsamında hokey sporcularının Covid-19 korkusu yaş değişkeninde anlamlı farklılıklara sahip olmadıkları tespit edilmiştir (Tablo 4). Futbolcuların Covid-19 korkusu puanları ve algıladıkları stres puanlarının yaşlarına bağlı olarak farklılık göstermediği tespit edilmiştir (Çifçi ve Demir, 2020). Bakioğlu ve ark., (2020) Covid-19 korkusunun yaş gruplarına göre anlamlı bir farklılık göstermediğini bulgulamışlardır. Güler ve Cicioğlu (2021) katılımcıların yaş gruplarına göre Covid-19'a yakalanma bireysel kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir fark tespit edilmediğini bildirmişlerdir. Andrieieva ve ark., (2021) Ukrayna'da gerçekleştirmiş oldukları araştırmalarına 35-42 yaş aralığındaki kadınlar katılmış ve ilgili araştırmanın sonuçlarına göre Covid-19 korkusunun kadınlarda fiziksel ve psikolojik durum göstergelerinde önemli olumsuz değişikliklerle birlikte depresyona ve endişeye neden olduğunu bulgulamışlardır. Kong ve ark., (2020) yürütmüş oldukları ilgili çalışmada Covid-19'lu 50 yaş ve üzeri katılımcıların, daha küçük yaş katılımcılarına göre depresyon puanlarının daha yüksek olduğu bulgusu yer almaktadır. Choi ve Bum (2020) Güney Kore'de yürütmüş oldukları ilgili araştırmalarında, Covid-19 korkusunun yaş değişkenine göre spor aktivite kalıplarını etkilediğini bulgulamışlardır.

Araştırmanın diğer bir bulgusu hokey sporcularının sporda yabancılaşma düzeylerinin sporculuk tecrübesi değişkeninde anlamlı farklılıklara sahip olmadıkları yönündedir (Tablo 5).

Yazındaki araştırmalarda farklı bulgular söz konusudur. Şirin (2009) beden eğitimi öğretmenlerinin katılımlarıyla yürütmüş olduğu araştırmasında, beden eğitimi öğretmenlerinin yabancılaşma düzeylerinin kıdemlerine göre anlamlı şekilde farklılık göstermediğini bulgulamıştır. Lisanslı olarak spor yapmayan lise öğrencilerinin, lisanslı spor yapan öğrencilere göre okula daha fazla yabancılaştıkları tespit edilmiştir (Sağın ve Akbuğa, 2019). Boz'un (2020) ilgili araştırmasının sonucuna göre sporcu olmayan öğrencilerin yabancılaşma düzeylerinin, sporcu olan öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların sporda yabancılaşma alt boyut düzeyleri ile spor yapma durumu değişkeni arasında tüm alt boyutlarda spor yapan katılımcılar ile spor yapmayan katılımcılar arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir (Gacar ve ark., 2020). Solakumur'un (2021) araştırmasında da benzer bulgular mevcuttur. Araştırmada hokey sporcularının Covid-19 korkusu sporculuk tecrübesi değişkeninde anlamlı farklılıklara sahip olmadıkları tespit edilmiştir (Tablo 5). Yazındaki araştırmalara bakıldığında, katılımcıların spor lisansının olup-olmamasının Covid-19 korkusunu etkilemediği tespit edilmiştir (Tatal ve Efe, 2020). Sporcuların Covid-19'a yakalanma kaygı düzeyleri sporculuk tecrübesi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemiştir (Türktemiz ve ark., 2020). Kartal (2021) spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin katılımlarıyla gerçekleştirmiş olduğu araştırmasında sporcu öğrencilerin Covid-19 yakalanma korkularında anlamlı bir farklılık bulunmadığını bilgisini vermektedir. Uygur-Yelken, Emamvırdı, Karacan ve Çolakoğlu (2021) araştırmalarında büyükler kategorisindeki wushu sporcularının Covid-19 korkusu, gençler kategorisindekilere göre daha yüksek olduğunu bulgulamışlardır.

Araştırmanın sporda yabancılaşma ve Covid-19 korkusu ölçekleri korelasyon analizi sonuçlarına göre her iki ölçek arasında herhangi bir korelasyon tespit edilmemiştir. Ulaşılan bulgular göz önüne alındığında bu araştırma örneğinde Covid-19 korkusunun sporda yabancılaşma üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığı da söylenebilir (Tablo 6). Özgün, Türkmen ve Ayhan (2021) taekwondo, bocce ve dart branşlarında aktif sporculuk yapan bireylerin katılımlarıyla gerçekleştirmiş oldukları araştırma sonucuna göre, sporcuların Covid-19'a yakalanma kaygılarının spora bağlılık düzeyleri üzerinde doğrudan bir etkisi bulunmadığını bildirmişlerdir. Güler ve Cicioğlu (2021) sedanter bireylerin, sporculara kıyasla Covid-19'a yakalanma kaygılarının daha yüksek düzeyde olduğunu tespit etmişlerdir. Er, Karadağ, Koç, Eroğlu ve Çuhadar (2021) katılımcıların Covid-19 fobisinden psikolojik olarak etkilendiklerini, rekreasyonel faaliyetlere katılım açısından ağırlıklı olarak psikolojik fayda sağladıklarını tespit etmişlerdir. Varea, Gonzalez-Calvo ve Garcia-Monge (2022) ise İspanya'da Covid-19 karantinası uygulandığı dönemde beden eğitimi alanında staj yapmakta olan beden eğitimi öğretmeni adaylarının katılımlarıyla yürütmüş oldukları araştırma sonucuna göre, Covid-19 döneminde beden eğitimi derslerinde insanları yeniden bir araya getirmekte zorlandıklarını ve bunun güvencesizlik, korku ve güvensizliğin etkilerini doğurduğunu ifade etmişlerdir. Kişilerin negatif etkilerden spor yoluyla kurtulabilecekleri de çok bilinen bir gerçektir (Özsarı ve Çetin, 2022). İlgili yerli ve yabancı yazın incelendiğinde Covid-19 korkusu ve sporda yabancılaşma kavramlarının birlikte incelendiği herhangi bir araştırmaya ulaşılmamıştır. Dolayısıyla bu araştırma bulgularının ilgili yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Sonuç olarak; hokey sporcularının Covid-19 korkusu ve sporda yabancılaşma düzeylerinde yaş ve sporculuk tecrübesi değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar bulunmadığı, hokeycilerin cinsiyet değişkeninde Covid-19 korkusu seviyelerinde anlamlı değişimler bulunduğu, sporcuların her iki ölçekte orta seviye yakın ortalama bir puan sahip oldukları bulgulanmıştır. İlişkisel model kapsamında ise Covid-19 korkusu ile sporda yabancılaşma arasında herhangi bir ilişki bulunmadığı tespit edilmiştir. İlgili bulgular örneklem grubuyla sınırlıdır. Farklı spor branşlarında yapılacak çalışmaların ilgili literatüre katkı sağlayacağı da bir gerçektir.

Çıkar Çatışması: Çalışma kapsamında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı: Araştırma Dizaynı-AÖ, İstatistik analiz-AÖ-MÇÇ; Makalenin hazırlanması, AÖ-MÇÇ; Verilerin Toplanması- AÖ tarafından gerçekleştirilmiştir.

Etik Kurul İzni ile ilgili Bilgiler

Kurul Adı: Osmaniye Korkut Ata Üniversitesin Fen Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan karar sayısı ile etik kurul onayı alınmıştır.

Tarih: 06.07.2021

Sayı/Karar No: 2021/4/09

KAYNAKLAR

- Ahorsu, D.K., Lin, C.Y., Imani, V., Saffari, M., Griffiths, M. D., & Pakpour, A. H. (2020). The fear of Covid-19 scale: development and initial validation. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 27, 1-9 [https://doi: 10.1007/s11469-020-00270-8](https://doi.org/10.1007/s11469-020-00270-8)
- Altınışık, F.U. (2019). *Gençlik hizmetleri ve spor il müdürlüklerinde çalışan personelin iş tatmini ve sanal kaytarma davranışının örgütsel yabancılaşma üzerindeki etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Manisa.
- Andrieieva, O., Yarmak, O., Blystiv, T., Khrypko, I., Bobrenko, S., Dudnyk, O., Petrachkov, O., Kolosovska, V., Kirichenko, V. (2021). Physical and psychological deconditioning of overweight middle-aged women caused by Covid-19. *Journal of Physical Education and Sport*, 21(4), 1781-1787. [https://doi: 10.7752/jpes.2021.04225](https://doi.org/10.7752/jpes.2021.04225)
- Antunes, R., Frontini, R. (2021). Physical activity and mental health in Covid-19 times. *Sleep Medicine*, 77, 295-296. [https://doi:10.1016/j.sleep.2020.10.007](https://doi.org/10.1016/j.sleep.2020.10.007)
- Aslan, A.K., Cicioğlu, H.İ., Tekkurşun-Demir, G. (2021) Sporcuların yeni tip korona virüse (Covid-19) yakalanma kaygısının incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 23(3), 1-12.
- Bakioğlu, F., Korkmaz, O., & Ercan, H. (2020). Fear of Covid-19 and positivity: Mediating role of intolerance of uncertainty, depression, anxiety, and stress. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 19(6), 2369-2382. [https://doi: 10.1007/s11469-020-00331-y](https://doi.org/10.1007/s11469-020-00331-y)
- Bitan, D. T., Grossman-Giron, A., Bloch, Y., Mayer, Y., Shiffman, N., Mendlovic, S. (2020). Fear of Covid-19 scale: Psychometric characteristics, reliability and validity in the Israeli population. *Psychiatry Research*, 289, 1-5. [https://doi:10.1016/j.psychres.2020.113100](https://doi.org/10.1016/j.psychres.2020.113100)
- Boz, B. (2020). *Sporcu öğrencilerde kimlik gelişimi ve okula yabancılaşma: ergenlik dönemi üzerine akran karşılaştırmalı bir çalışma*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ege Üniversitesi, İzmir.
- Cao, W., Fang, Z., Hou, G., Han, M., Xu, X., Dong, J., & Zheng, J. (2020). The psychological impact of the Covid-19 epidemic on college students in China. *Psychiatry Research*, 287, 112934. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2020.112934>
- Choi, C., & Bum, C.H. (2020). Changes in the type of sports activity due to Covid-19: Hypochondriasis and the intention of continuous participation in sports. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(13), 1-11. <https://doi.org/10.3390/ijerph17134871>
- Çifçi, F., Demir, A., (2020). Covid-19 pandemisinde Türk profesyonel futbolcuların covid-19 korkusu ve kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Spor ve Rekreasyon Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 26-38.
- Deryahanoğlu, G. (2019). *Sporla yabancılaşma ve kişilik özellikleri ilişkisi üzerine bir alan araştırması*. Doktora Tezi, Hitit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çorum.
- DiFiori, J.P., Green, G., Meeuwisse, W. (2021). Return to sport for North American professional sport leagues in the context of Covid-19. *British Journal of Sports Medicine*, 55, 417-421.
- Dilixiati, N. (2017). *Algılanan örgütsel adalet ile örgütsel yabancılaşma arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Er, Y., Karadağ, T.F., Koç, M.C., Eroğlu, O., & Çuhadar, A. (2021). Investigation of the recreation benefit levels and covid-19 phobias of university students in terms of different variables. *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 6(15), 1470-1495. <http://dx.doi.org/10.35826/ijetsar.353>
- Erbay, Ş., Beydoğan, H.Ö. (2017). Eğitimcilerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 246-60.

- Esentaş, M., Yıldız, K., Zerengök, D., & Güzel-Gürbüz, P. (2021). Metaphoric Perceptions of Individuals for the Concepts of "Coronavirus" and "Staying at Home". *Gymnasium*, 22(1), 5-18. DOI:10.29081/gsjesh.2021.22.1.01
- Filiz, N. (2013). *Sporda yabancılaşma*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Fitzgerald, H., Stride, A., & Drury, S. (2020). Covid-19, lockdown and (disability) sport. *Managing Sport and Leisure*, 1(8), 32-39. <https://doi.org/10.1080/23750472.2020.1776950>
- Gacar, A., Nacar, E., ve Tutar, Ö.F. (2020). İnfaz koruma memurlarının sporda yabancılaşma düzeylerinin incelenmesi. *Munzur Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 67-78.
- Grix, J., Brannagan, P.M., Grimes, H., Neville, R. (2021). The impact of Covid-19 on sport. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 13(1), 1-12. <https://doi.org/10.1080/19406940.2020.1851285>
- Gökmen, A., Toprak, Y., Sami, S. (2021). A coping model for the fear of Covid-19 in the context of coping and psychological resilience. *FSM Scholarly Studies Journal of Humanities and Social Sciences*, 17, 513-566.
- Güler, H., & Cicioğlu, H. İ. (2021). Sedanter ve sporcuların yeni tip koronavirüse yakalanmada bireysel kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 18(1), 67-75. <https://doi.org/10.14687/jhs.v18i1.6135>
- Güzel, P., Yıldız, K., Esentaş, M., & Zerengök, D. (2020). "Know-How" to Spend Time in Home Isolation during COVID-19; Restrictions and Recreational Activities. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 7 (2), 122-131. DOI: 10.17220/ijpes.2020.02.011
- Kaçoğlu, C., Çobanoğlu, H.O., Şahin, E. (2021). An investigation of fear of Covid-19 status in university student athletes from different sports associated with contact. *Physical Education of Students*, 25(2),117-128. <https://doi.org/10.15561/20755279.2021.0207>
- Kalaycı, Ş. (2018). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. 8.baskı. Ankara: Dinamik Akademi Yayıncılık, s.405.
- Kartal, A. (2021). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin Covid-19 korkuları ve Covid-19 virüsüne yakalanma sıklıklarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. In: *Uluslararası Spor Bilimleri Konferansı-AESA*.
- Kıhrı, G. (2013). *Okul öncesi öğretmenleri mesleğe yabancılaşma ölçeğinin geliştirilmesi ve bir örnek uygulama*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Yedi Tepe Üniversitesi, İstanbul.
- Kong, X., Zheng, K., Tang, M., Kong, F., Zhou, J., Diao, L., Wu, Shouxin., Jiao, P., Su, T., & Yuchao, D. (2020). Prevalence and factors associated with depression and anxiety of hospitalized patients with Covid-19. *MedRxiv*, 1-12. <https://doi.org/10.1101/2020.03.24.20043075>
- Ladikli, N., Bahadır, E., Yumuşak, F.N., Akkuzu, H., Karaman, G., Türkkın, Z. (2020). Kovid-19 korkusu ölçeğinin Türkçe güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(2), 71-80.
- Okur, G. (2021). Covid-19 salgın sürecinde antrenörlerin öz yeterlik, tükenmişlik ve yabancılaşmaları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gelişim Üniversitesi, İstanbul.
- Özgün, A., Türkmen, M.U., Ayhan, B. (2021). Sporcuların Covid-19'a yakalanma kaygısı ve spora bağlılık durumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 298-315.
- Özsarı, A., & Çetin, M. Ç. (2022). Spora yönelik tutum ve mutluluk ilişkisi (sağlık sektöründe bir araştırma). *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 20(1), 36-47. doi: 10.33689/spormetre.967955
- Paksoy, H.M. (2020). Covid-19 pandemisi ile oluşan korku ve davranışlara inancın etkisi üzerine bir araştırma: Türkiye örneği. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10(2), 135-155.

- Ratten, V. (2020). Coronavirus disease (Covid-19) and sport entrepreneurship. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 26(6), 1379-1388. <https://doi.org/10.1108/IJEER-06-2020-0387>
- Sağın, A.E., Akbuğa, T. (2019). Lisanslı spor yapan lise öğrencilerinin okula yabancılaşma düzeyleri. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 44-55.
- Schinke, R., Papaioannou, A., Henriksen, K., Si, G., Zhang, L., & Haberl, P. (2020) Sport psychology services to high performance athletes during Covid-19. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 18(3), 269-272, <https://doi:10.1080/1612197X.2020.1754616>
- Sitohang, M.Y., Ghani, M.W. (2021). The changing of sport activities during covid-19 pandemic: Do people exercise more? *The 3rd International Electronic Conference on Environmental Research and Public Health*, 11-15.
- Solakumur, A. (2021). *Sporda yabancılaşmanın sporcu davranışlarına etkisinde ahlaki karar alma ve ahlaki çözümler eğilimlerinin rolü*. Yayınlanmamış doktora tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Şirin, E.F. (2009). Beden eğitimi öğretmenlerinin işe yabancılaşma düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi *Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(4), 164-177.
- Tabachnick, B.G. & Fidell, L.S. (2015). *Çok değişkenli istatistiklerin kullanımı* (Çev: Mustafa Baloğlu). Ankara: Nobel. s.79.
- Total, V., Efe, M. (2020). Bireylerin psikolojik sağlık ve Covid-19 korkularının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13(74), 318-325.
- Türkmen, M., & Özşarı, A. (2020). Covid-19 salgını ve spor sektörüne etkileri. *International Journal of Sport Culture and Science*, 8(2), 55-67. <https://doi:10.14486/IntJSCS.2020.596>.
- Türktemiz, H., Bayraktar, I., Çobanoğlu, H. O., & Nalbant, Ö. (2020). Spor salonlarında egzersiz yapan sporcuların yeni tip koronavirüse yakalanma kaygılarının incelenmesi. *III. International Conference On Covid-19 Studies. Tam Metin Bildiriler Kitabı içinde* (ss. 116-124). Online, Ankara.
- Uygur-Yelken, M., Emamvırdı, R., Karacan, S., Çolakoğlu, F.F. (2021). Wushu sporcularının antrenman durumları Covid-19 korkusu ve pozitiflik düzeyleri: Pandemi süreci örneği. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 15(2), 260-271.
- Varea, V., Gonzalez-Calvo, G., & Garcia-Monge, A. (2022). Exploring the changes of physical education in the age of Covid-19. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 27(1), 32-42. <https://doi:10.1080/17408989.2020.1861233>
- Wilczynska, D., Li, J., Yang, Y., Fan, H., Liu, T., & Lipowski, M. (2021). Fear of Covid-19 changes the motivation for physical activity participation: Polish-Chinese comparisons. *Health Psychology Report*, 9(2), 138-148.
- Yetiş, Z. (2013). *Kamu hastanelerinde çalışan hemşirelerde işe yabancılaşma*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Atatürk Üniversitesi, Erzurum.

